

Чос Світлана Григорівна,
переможниця I туру
всеукраїнського конкурсу «Учитель року –
2026» у номінації «Початкова освіта»
Педагогічний стаж – 31 рік
Освіта – вища, Житомирський державний
університет імені Івана Франка, 2017 р.
Учителька Новогуйвинського ліцею імені
Сергія Процика Новогуйвинської селищної
ради Житомирського району
Житомирської області
Спеціальність – учитель початкових класів
Кваліфікаційна категорія – «спеціаліст вищої
категорії»
Педагогічне звання – «старший вчитель»

Майстерня майбутнього: від уяви до відкриття

Уявіть клас, де тиша – це не ознака дисципліни, а сигнал того, що народжується ідея. Де замість звичного «відкрийте підручник» звучить «а що, як спробувати інакше?». Тут учні не просто вивчають світ – вони його конструюють, досліджують і змінюють.

Сучасна освіта стоїть на порозі глибоких трансформацій: знання більше не є кінцевою метою, а стають інструментом для дії.

Суттю педагогічної ідеї є навчання нової генерації учнів, які вміють перетворювати мрії на реальність, а ідеї – на дієві проєкти. Це модель навчання, що будується не на запам'ятовуванні, а на творенні, де кожен урок – це захоплива подорож від запитання «чому?» до відкриття «як!».

Ця ідея об'єднує STEM-освіту з гуманітарним сприйняттям світу, перетворюючи класну кімнату на інноваційну лабораторію. Вона базується на трьох ключових принципах:

1. Інтеграція замість ізоляції. Навчання відбувається через проєкти, де наука, технологія, інженерія та математика не є окремими предметами, а є єдиним інструментом для розв'язання реальних завдань. Наприклад, щоб створити діючу модель вітряка, діти одночасно вивчають фізику (силу вітру), інженерію (конструкцію), математику (розрахунки) та екологію (використання чистої енергії).

2. Креативність як рушійна сила. Замість готових відповідей, діти отримують відкриті завдання, які стимулюють їхню фантазію. Навчання

відбувається через гру, конструювання та експеримент. Кожен урок – це простір для пошуку нестандартних рішень, де помилка сприймається не як поразка, а як крок до нового відкриття.

3. Критичне мислення та співпраця. Діти вчаться не лише знаходити інформацію, а й аналізувати її, висувати гіпотези та доводити їх. Командна робота стає основою, де кожен виконує свою роль, вчиться домовлятися, спілкуватися та нести відповідальність за спільний результат.

У цій моделі вчитель виступає не як джерело знань, а як **навігатор і надихаючий наставник**. Він допомагає дітям знайти власний шлях до відкриття, розкриваючи їхній потенціал як майбутніх новаторів, інженерів і творців.

Молодші школярі природно прагнуть пізнавати світ. Їхня допитливість і спонтанні «чому?» – природний старт для розвитку дослідницьких умінь.

У своїй педагогічній діяльності використовую прості експерименти (наприклад, «чому предмети тонуть або плавають», «як росте рослина без світла»), щоб діти вчилися спостерігати, робити припущення, перевіряти їх і робити висновки.

Так формується наукове мислення в ігровій та доступній формі.

Критичне мислення не означає «критикувати», а означає аналізувати, ставити під сумнів, бачити різні точки зору.

На інтегрованих уроках учні виконують завдання, що вимагають порівняння, класифікації, пошуку причин і наслідків.

Завдяки інтегрованим урокам за проєктом «Інтелект України» формую у дітей початкової школи:

- уміння ставити запитання та шукати на них відповіді;
- навички аналізу, порівняння, узагальнення;
- здатність робити власні висновки та аргументувати їх;
- готовність застосовувати знання в реальних і змодельованих життєвих ситуаціях.

Таким чином, урок стає не лише засобом засвоєння знань, а й майданчиком для розвитку критичного мислення та дослідницької культури.

Технології, які використовую:

- STEM-освіта – інтеграція науки, техніки, математики, мистецтва.
- Інтерактивні технології («мозковий штурм», дискусії, робота в парах і групах).
- Технології розвитку критичного мислення («тонкі і товсті запитання», таблиця «Знаю – Хочу дізнатися – Дізнався»).
- Проєктні технології – створення мінідосліджень, дослідницьких робіт, колективних проєктів.
- ІКТ – використання інтерактивних презентацій, онлайн-дослідів, віртуальних лабораторій.

Методи і прийоми роботи:

- Дослідницькі методи: експерименти, спостереження, моделювання.

– Прийоми критичного мислення: Ромашка Блума, «Тонкі і товсті запитання», «Знаю – Хочу дізнатися – дізнався», «Сенкан», «Як інакше?», «Діаграма Венна» .

– Творчі прийоми: складання казок з науковим змістом, рольові ігри, STEM-конструктори.

– Методи інтеграції: міжпредметні завдання (наприклад, я пізнаю світ + математика + українська мова).

Форми роботи:

– Індивідуальні мінідослідження.

– Парна і групова робота над спільними завданнями.

– Робота в «мінілабораторіях».

– Інтерактивні ігри та тренінги.

– Проєктні дні та STEM-тижні.

Ефективність та результативність впровадження педагогічної ідеї:

– Діти стають більш активними на уроці, охоче висловлюють власну думку.

– Учні демонструють здатність аналізувати інформацію та робити висновки.

– Формуються уміння працювати в команді, розподіляти ролі й відповідальність.

– Формуються ключові компетентності Нової української школи – критичне мислення, креативність, співпраця, комунікація.

– Дитина навчається мислити як дослідник – ставити запитання, планувати, перевіряти, узагальнювати.

– Формуються життєві компетентності: уміння працювати з інформацією, робити вибір, приймати рішення.

– Виховується впевненість у власних інтелектуальних можливостях.

– Зростає мотивація до навчання: діти розуміють, що знання потрібні для життя, а не лише для оцінки.

– Поступово формується покоління учнів, здатних до інноваційного та критичного мислення, що відповідає вимогам ХХІ століття.

Зрештою, інтеграція та STEM-освіта в початковій школі – це не просто про нові методики чи сучасні тренди. Це про зміну самого підходу до навчання: від передачі знань до їх відкриття, від виконання завдань до створення власних ідей. Саме в такому середовищі дитина перестає бути пасивним слухачем і стає дослідником, винахідником, творцем.

Кожен інтегрований урок – це маленька лабораторія життя, де математика оживає у проєктах, мова звучить у діалогах і дослідженнях, а навколишній світ стає не темою підручника, а простором для відкриттів. І, можливо, найцінніше в цьому підході те, що він формує не лише знання, а й мислення – гнучке, критичне, творче.

Адже сьогодні ми навчаємо не просто учнів початкових класів – ми формуємо покоління, яке буде будувати майбутнє. І саме від того, наскільки ми

навчимо їх поєднувати знання, мислити ширше й діяти сміливо, залежить, яким це майбутнє стане.

Конкурс «Учитель року – 2026» став для мене значно більшим, ніж просто професійним випробуванням чи змаганням. Це був шлях глибокий, насичений, інколи хвилюючий, але надзвичайно цінний.

Він навчив мене довіряти собі й своїм ідеям. Показав, що те, у що ти щиро віриш і що щодня втілюєш у класі, має силу, вагу й може надихати інших. Ще раз переконалася: сучасний урок – це не про ідеальність, а про живу взаємодію, творчість і сміливість експериментувати.

Цей досвід загартував мене як педагога: навчив швидко мислити, адаптуватися, бачити можливості там, де інші бачать труднощі. А ще – цінувати підтримку, партнерство і силу професійної спільноти, адже поруч були люди, які так само горять своєю справою.

Але найголовніше – конкурс дав мені нове відчуття сенсу своєї роботи. Він нагадав, заради чого я щодня заходжу до класу: щоб запалювати цікавість, відкривати світ і допомагати дітям повірити у власні можливості.

І сьогодні я точно знаю: це не фінал, а новий старт – для ідей, звершень і ще більш сміливих кроків у професії.